

ODBOROVÝ SVAZ ZDRAVOTNICTVÍ A SOCIÁLNÍ PÉČE ČESKÉ REPUBLIKY
Koněvova 54/1107, 130 00 Praha 3

**Zpráva pro celostátní konferenci OSZSP ČR
dne 4. 11. 2021**

**Zpráva o plnění
Programu OSZSP ČR na léta
2018–2022 přijatého
na VIII. sjezdu odborového svazu,
který se konal 22. – 23. 11. 2018**

Zpráva zahrnuje období od VIII. sjezdu OSZSP ČR do 30. 6. 2021

Informaci o BOZP zpracovala inspektorka BOZP a vedoucí ekonomického a organizačního oddělení OSZSP ČR Ing. Šárka Tikovská.

Ostatní informace zpracovala redaktorka Bulletinu a webu OSZSP ČR PhDr. Marie Klírová.

Obsah:

Priority určené VIII. sjezdem OS	str. 3
Sociální dialog a kolektivní vyjednávání	str. 3
Proti personální krizi ve zdravotnictví	str. 4
Krizový štáb 9 proti kolapsu zdravotnictví	str. 5
Pro záchranu nemocnic	str. 6
Transformace psychiatrické péče	str. 7
Zdravotnická záchraná služba	str. 7
Lázeňství	str. 8
Hygienická služba	str. 9
Sociální služby	str. 10
Nemocnice	str. 11
Právní ochrana a právní pomoc	str. 12
Odpovídající a spravedlivé finanční ohodnocení	str. 17
Mimořádné odměny za práci při pandemii	str. 18
Bezpečnost a ochrana zdraví při práci	str. 21
Rozvoj odborového svazu, vzdělávání	str. 24
Služby členům a benefity	str. 25
Mezinárodní činnost	str. 25
Shrnutí	str. 27

Vedení odborového svazu se při plnění programu odborového svazu a při všech svých jednáních opírá o váhu, kterou mu dodávají jeho základní organizace a členové.

Jedině tato společná síla, vytrvalost a pravdivost argumentů mohou vést a v období od sjezdu odborového svazu do 30. 6. 2021 také opravdu vedly k úspěšným výsledkům.

Vedení odborového svazu proto všem děkuje za práci v tomto období, za podporu a za přízeň.

V období od VIII. sjezdu OSZSP ČR do 30. 6. 2021 byl odborový svaz pro své členy, podle jejich situace a potřeb, pojistkou, první pomocí i dlouhodobou péčí.

Priority určené VIII. sjezdem OS

Při prosazování zájmů svých členů a zaměstnanců v období od VIII. sjezdu, který se konal 22. až 24. listopadu 2018, do 30. 6. 2021 Odborový svaz zdravotnictví a sociální péče České republiky naplňoval závěry sjezdu, a tímto sjezdem přijaté programové priority, jimiž jsou:

- 1) Sociální dialog a kolektivní vyjednávání
- 2) Právní ochrana a poskytování právní pomoci členům
- 3) Zajištění odpovídajícího finančního ohodnocení pro zaměstnance
- 4) Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
- 5) Rozvoj odborového svazu, odborové a profesní vzdělávání
- 6) Služby členům a benefity
- 7) Mezinárodní činnost

Priority odborového svazu se sjezdem nezměnily a nezměnily se, bohužel, ani problémy, s nimiž se odborový svaz dlouhodobě potýká. Těmi nejzávažnějšími problémy jsou stále se prohlubující personální krize, která už se týká všech částí zdravotnictví i sociálních služeb, a nedostatek financí ve zdravotnictví, který vedl v roce 2019 k založení Krizového štábu 9 proti kolapsu zdravotnictví a k protestním akcím po celé republice.

Epidemie koronaviru způsobujícího onemocnění COVID-19, která dolehla v polovině března 2020 i na Českou republiku, všechny existující problémy ještě vyhrotila a je výhradně zásluhou zaměstnanců, že všechny vlny pandemie svou obětavostí a profesionalitou dokázali zvládnout, a to na jejím začátku i s nedostatkem adekvátních osobních ochranných pracovních prostředků a za cenu ohrožení vlastního zdraví či života a ohrožení bezpečí svých blízkých.

1. Sociální dialog a kolektivní vyjednávání

Partnerem pro sociální dialog na vládní úrovni byla po celou dobu vláda premiéra Andreje Babiše, čili menšinová koalice ANO a ČSSD podporovaná KSČM.

Ministrem zdravotnictví byl Adam Vojtěch (ANO) do 21. 9. 2020, Roman Prymula (nestraníček za ANO) do 29. 10. 2020, Jan Blatný (nestraníček za ANO) do 7. 4. 2021, Petr

Arenberger do 26. 5. 2021 a Adam Vojtěch (ANO).

Ministryní práce a sociálních věcí byla po celou dobu Jana Maláčová (ČSSD).

Ministryní financí byla po celou tuto dobu **Alena Schillerová** (ANO).

Epidemie COVID-19, která vypukla na jaře roku 2020, výrazně ovlivnila jak podobu sociálního dialogu, mnoho jednání se konalo v režimu on-line, tak i jeho obsah:

- Odborový svaz jako absolutní prioritu nastoloval otázky ochrany zdraví zaměstnanců zdravotnictví a sociálních služeb, zabezpečení dostatku kvalitních osobních ochranných pracovních prostředků.
- Odborový svaz považoval za velmi nedostatečnou informovanost veřejnosti o závažnosti onemocnění COVID-19 a o nutnosti dodržovat opatření proti jeho šíření a naléhavě požadoval zlepšení.
- Odborový svaz se staral o dodržování zákonů při nestandardním provozu zdravotnických zařízení a zařízení sociálních služeb.
- Odborový svaz řešil doplatek do plné mzdy nebo platu u zaměstnanců, kteří se ocitli v karanténě z důvodu kontaktu s pozitivním pacientem nebo svým spolupracovníkem a další podobné problémy.
- Odborový svaz prosadil uznávání onemocnění COVID-19 jako nemoci z povolání, což byl úspěch unikátní i z celoevropského hlediska, ve většině států o to odboráři usilovali až později či neúspěšně.
- Odborový svaz prosadil mimořádné odměny pro zaměstnance zdravotnictví a sociálních služeb a vyčerpávající úsilí věnoval tomu, aby odměny obdrželi všichni, jimž byly určeny.
- Odborový svaz prosadil 8000 Kč pro zdravotníky na lázeňskou či jinou rehabilitační péči, která by jim umožnila po prožitých stresech znovu načerpat fyzické a psychické síly k dalšímu výkonu svého povolání a k dalšímu setrvání v práci ve zdravotnictví.

Naléhavé otázky související s pandemií funkcionáři i zaměstnanci odborového svazu řešili s mimořádným nasazením, bez ohledu na pracovní dobu, večery a víkendy. Právníci, regionální manažeři, inspektoři BOZP a další zvedali telefony, psali odpovědi, sepisovali stanoviska.

O obvyklých i epidemií vyvolaných problémech zdravotnictví i sociálních služeb jednal odborový svaz na všech úrovních:

- na pracovním týmu Rady hospodářské a sociální dohody pro zdravotnictví (zdravotnická tripartita) a pracovním týmu pro sociální otázky (sociální tripartita).
- předsedkyně odborového svazu Dagmar Žitníková zdravotnická i sociální témata přinášela na jednání pléna tripartity,
- zástupci odborového svazu se diskusí o zdravotnictví a sociálních službách účastnili v Poslanecké sněmovně a v Senátu.
- V rámci ČMKOS odborový svaz úspěšně prosazoval zvýšení minimální mzdy a zaručené mzdy. V době pandemie podporoval programy napomáhající udržení zaměstnanosti – Antivirus, kurzarbeit.

Proti personální krizi ve zdravotnictví

Odborový svaz dlouhodobě apeluje na Ministerstvo zdravotnictví, aby odpovídajícím způsobem řešilo personální krizi ve zdravotnictví, která vede nejen k přetěžování

zaměstnanců a jejich odchodu mimo rezort, ale i ke zhoršování dostupnosti zdravotní péče, protože kvůli nedostatku zaměstnanců jsou zavírány části nemocnic.

Některé nemocnice v regionech se z finančních důvodů ocitly v existenčním ohrožení, stejně jako poskytování domácí zdravotní a ošetrovatelské péče. Ve zdravotnictví už chybějí zaměstnanci všech profesí, a to nejen zdravotnických, ale i nezdravotnických. Týká se to nejen nemocnic, ale i zdravotnické záchranné služby či hygienické služby.

Odborový svaz na všech jednáních zdůrazňuje, že zlepšení personální situace ve zdravotnictví a sociálních službách je otázkou peněz, a to nejen na adekvátní platy a mzdy, ale i na to, aby se na pracovištích zvýšil počet zaměstnanců. Navrhoval různá řešení, zatím ale uspěl jen částečně, a to když vláda rozhodla o několikerém zvýšení plateb za státní pojištěnce. Zvýšení plateb za státní pojištěnce odborový svaz dlouhodobě požadoval, protože v něm spatřuje nezbytný krok k zajištění finančních prostředků pro zvyšování platů a mezd ve zdravotnictví i pro celkové zlepšení pracovních podmínek.

Odborový svaz podpořil kampaň Studuj zdrávku, která má za cíl zvýšit zájem studentů a jejich rodičů o zdravotnické obory, trvá ale na tom, že zlepšení personální krize záleží především na dostatečném množství peněz ve zdravotnictví.

V roce 2021, kdy stoupl zájem o studium zdravotnických oborů, požadoval vytvoření takových podmínek pro školy, aby mohly více studentů přijmout. Je skvělé, že současná situace vzbudila zájem o studium zdravotnických oborů, ale pokud budou ve zdravotnictví na pracovištích kvůli nedostatku personálu trvat podmínky, které jsou při kvalitní práci dlouhodobě nesnesitelné, budou tito absolventi časem hledat uplatnění jinde. Personální stabilita zdravotníků je prioritou číslo jedna.

Odborový svaz dlouhodobě prosazoval, aby se v České republice místo necelých 7 % HDP dávalo do zdravotnictví alespoň 9 % HDP, což je průměr zemí OECD.

Odborový svaz pečlivě sledoval také podobu úhradových vyhlášek, rozdělování dotací a další mechanismy, jimiž přicházejí peníze do zdravotnických a sociálních zařízení.

V době epidemie odborový svaz inicioval a sledoval vznik a parametry kompenzačních vyhlášek a prosazoval potřebné změny.

Odborový svaz požadoval, aby se peníze nehromadily na účtech zdravotních pojišťoven a aby byly v souladu se svým účelem použity k úhradě zdravotní péče. Tyto své konkrétními propočty a příklady podložené požadavky prosazoval na tripartitních jednáních, na jednáních s ministry a premiérem, jednal o nich s představiteli politických stran, informoval o nich na tiskových konferencích.

Krizový štáb 9 proti kolapsu zdravotnictví

S cílem prosadit zvýšení peněz jdoucích do zdravotnictví inicioval v roce 2019 odborový svaz vznik **Krizového štábu 9 proti kolapsu zdravotnictví**, kde číslem 9 je myšleno 9 % HDP do zdravotnictví.

Členy Krizového štábu 9 proti kolapsu zdravotnictví byly: Asociace českých a moravských nemocnic, Charita Česká republika, Diakonie Českobratrské církve evangelické, Asociace domácí péče ČR, sekce domácí péče České asociace sester, Gratia futurum 913, Odborový svaz zdravotnictví a sociální péče ČR, Lékařský odborový klub – Svaz českých lékařů, Česká lékařská komora, Svaz pacientů ČR, Národní rada osob se zdravotním postižením ČR a Rada seniorů ČR.

V období od 9. září do 23. září 2019 navštívil Krizový štáb 9 proti kolapsu zdravotnictví 9 měst České republiky s petičním stanem, kde jeho členové diskutovali s občany o situaci ve zdravotnictví, po této diskusi většinou následovala beseda se zaměstnanci zdejší nemocnice. Paralelně s těmito akcemi Krizový štáb vedl jednání s ministrem zdravotnictví Adamem Vojtěchem, s premiérem Andrejem Babišem a dalšími politiky.

Původní návrh Ministerstva zdravotnictví ČR byl, že se v roce 2020 zaplatí za zdravotní péči více o 19 mld. Kč. S tímto číslem počítaly zdravotní pojišťovny při dohodovacím řízení. Následně se, i díky aktivitám Krizového štábu, ministerstvo a zdravotní pojišťovny dohodly, že se za péči zaplatí o 25 mld. Kč více, neboť se zlepšil odhad výběru pojistného. Krizový štáb 9 ani poté nepolevil. Znovu jeho členové jednali s premiérem, vysvětlovali mu, jaká je situace. Připomínali nedostatek zdravotníků, odkládající se vyšetření a léčbu. Na konkrétních příkladech nemocnic Sušice, Rumburk, Znojmo a Jeseník členové Krizového štábu dokazovali, jaké problémy nemocnice mají kvůli nízkým úhradám poskytnuté zdravotní péče.

Premiér vstoupil do jednání s pojišťovnami a dohodli se, že mimo úhradovou vyhlášku půjde do zdravotnictví dalších 6 mld. Kč. Nicméně ani tyto finance nebyly dostatečné. Po mnoha dalších jednáních se znovu otevřela úhradová vyhláška a úhrady se navýšily o další 4,6 mld. Kč.

Krizový štáb tak ve velmi těžké situaci dosáhl velkého úspěchu, a to z uvažovaných 19 mld. Kč zvýšení částky do zdravotnictví na 35 mld. Kč zvýšení.

Pro záchranu nemocnic

Odborový svaz dlouhodobě prosazuje zlepšení situace nemocnic a v uplynulém období se intenzivně velice angažoval při záchraně těch ohrožených.

Ve dnech 15. a 16. května 2019 proto uspořádal ve spolupráci s Nadací Friedricha Eberta v Praze konferenci s názvem Nemocnice – dopady personální krize.

V úterý 10. prosince 2019 se v pražském Hotelu Olšanka konala celostátní porada zástupců odborových organizací odborového svazu a LOK-SČL z nemocnic. Sešlo se na ní 110 odborářů z celé republiky z nemocnic všech typů a velikostí. Hlavním tématem jednání byl pokračující nedostatek personálu, jeho důsledky pro pacienty, zaměstnance, nemocnice i celé zdravotnictví. Mluvílo se samozřejmě také o příčinách této krize a o možných řešeních.

O situaci v nemocnicích jednal odborový svaz v krajích i v jednotlivých zařízeních.

Odborový svaz spolu se svými odborovými organizacemi bojoval za zachování akutní péče například v nemocnicích v Sušici, v Orlové, v Bílovci, s ministrem zdravotnictví Adamem Vojtěchem vyjednával o osudu Lužické nemocnice v Rumburku atd.

S velkým nasazením se odborový svaz snažil zabránit megalomanskému a finančně nezajištěnému záměru hejtmána Jiřího Čunka na výstavu nové nemocnice ve Zlíně. Protesty proti této výstavbě vedly při krajských volbách ke změně ve vedení kraje a k zastavení tohoto nebezpečného záměru.

Vytrvalým jednáním s Asociací českých a moravských nemocnic odborový svaz usiloval o uzavření kolektivní smlouvy vyššího stupně pro nemocnice – zatím neúspěšně.

Transformace psychiatrické péče

Odborový svaz pečlivě sleduje transformaci psychiatrické péče. Od počátku tohoto záměru upozorňuje na to, že není ani finančně, ani personálně zajištěný, že je připravován „od zeleného stolu“ bez skutečné znalosti praxe v psychiatrických nemocnicích a léčebnách.

Odborový svaz inicioval jednání u kulatého stolu na téma Transformace psychiatrické péče, její cíle a dopady, k němuž došlo 6. května a 13. listopadu 2019 na Ministerstvu zdravotnictví. Zástupci odborového svazu zde upozornili nejen na nepřipravenost terénu na plánované snižování počtu lůžek už v příštím roce a propouštění pacientů. Není vybudovaný systém komunitní péče ve formě pomoci, podpory a terapií. Pacienti jsou hospitalizací vytrženi z reálného světa, je nutný rozvoj jejich sociálních dovedností, nastavit provázanost a prostupnost služeb a zohlednit individuální potřeby osob s duševním onemocněním. Chybí sociální bydlení pro ty, kteří se nemají kam vrátit, pracovní místa na chráněném trhu práce, chybějí odborníci.

Upozornil také na souvislosti týkající se sociálních služeb a zdravotnické záchranné služby, která dnes již také zápasí s nedostatkem personálu a nyní jí hrozí další nekontrolovaná vlna budoucích náročných a systémově neřešitelných výjezdů. Jednání se zúčastnili jak zástupci odborových organizací z psychiatrických nemocnic, tak členové sekce zdravotnických záchranných služeb a sekce sociál.

Další jednání kulatého stolu na téma Transformace psychiatrické péče, její cíle a dopady mělo pokračovat na jaře v roce 2020, ale kvůli koronavirové epidemii muselo být odloženo.

Zdravotnická záchranná služba

Stále naléhavějšími se problémy s přetížením zaměstnanců, jejich nedostatkem i nedostatečným odměňováním stávají i ve zdravotnických záchranných službách.

Odborový svaz se proto snažil prosadit, aby i zdravotníci ze záchranek dostali zvláštní příplatky v maximální výši a aby se příplatek za neuropsychickou zátěž vztahoval také na dispečerky operačních středisek. Snažil se prosadit také benefity pro zaměstnance záchranek, například možnost dřívějšího odchodu do důchodu, výsluhy a rekondiční pobyty.

Dlouhé roky se odborový svaz snažil prosadit psychosociální podporu zaměstnancům ve zdravotnictví a sociálních službách. Poukazoval na potřebu psychologické či psychosociální podpory zaměstnanců, zejména v souvislosti se začínou mírou zátěže, která působí na zaměstnance v pomáhajících profesích.

Dlouhá léta se nedařilo tuto podporu legislativně ukotvit. V souvislosti s personální krizí se podařilo intervenovat na odpovědných místech Ministerstva zdravotnictví a celý problém psychosociální podpory o kousek posunout, zejména v souvislosti s problematikou stabilizace zaměstnanců ve zdravotnictví.

Odborový svaz se spojil s PhDr. Lukášem Humplem, který systém psychosociální intervenční služby (SPIS) již vytvářel v podmínkách zdravotnické záchranné služby i nemocnic. V září roku 2019 vydalo Ministerstvo zdravotnictví metodický pokyn, který SPIS alespoň částečně legislativně ukotvil. Díky tomu mohly začít po vypuknutí epidemie fungovat dvě linky nabízejících první psychickou pomoc, a to linka pro obyvatelstvo a linka kolegiální podpory pro pracovníky ve zdravotnictví.

S představiteli krajů jako zřizovatelů zdravotnických záchranných služeb odborový svaz dlouhodobě a opakovaně jednal o výši příplatků pro záchranáře a o jejich pracovních podmínkách. Znovu se na všechny hejtmány obrátil 3. dubna 2020 dopisem, v němž je žádal o to, aby v této mimořádné době ocenili obětavost zaměstnanců a přiznali jim maximální výši příplatků.

Za práci při první vlně epidemie se podařilo prosadit pro záchranáře mimořádnou odměnu ve výši až 120 tisíc korun.

Za práci při druhé vlně odborový svaz požadoval odměnu minimálně ve stejné výši. Tehdejší ministr zdravotnictví Jan Blatný to tvrdě odmítl, stejně jako všechny argumenty odborů na toto téma. Situaci na popud premiéra Andreje Babiše vyřešil až nový ministr zdravotnictví Petr Arengerger, takže za práci při následující vlně epidemie opět obdrželi záchranáři odměnu až ve výši 120 tisíc Kč.

Lázeňství

Velmi špatná situace trvá v odměňování v lázeňství, zaměstnanci zde často pracují za minimální mzdu. Odborový svaz o tom jedná, ale prosadit výraznější zlepšení se nepodařilo. Odborový svaz by považoval za přínosné uzavření kolektivní smlouvy vyššího stupně pro zaměstnance lázeňství, ale je nutné, aby k tomu našel partnera.

Ve druhé polovině března 2020 lázně v důsledku mimořádných opatření přestaly přijímat klienty. Odborový svaz velmi intenzivně komunikoval s odborovými organizacemi z lázní a snažil se ovlivnit, aby zaměstnavatelé nepropouštěli, ale aby místo toho k udržení zaměstnanců využili program Antivirus, ze kterého bylo možné čerpat částečnou kompenzaci celkových mzdových nákladů v podobě náhrad mezd náležejících zaměstnancům za dobu překážek v práci vyvolaných karanténou, mimořádnými opatřeními a krizovými opatřeními souvisejícími se šířením nákazy COVID-19. Bohužel někteří se rozhodli jít jinou cestou a zaměstnance propouštěli. Odborový svaz v těchto případech sledoval, aby se to dělo v souladu se zákoníkem práce.

OS na všech úrovních jednal o tom, aby současný propad příjmů zdravotnických zařízení, a tedy i lázní, byl těmto zařízením kompenzován. Vést by k tomu mělo zvýšení platby za státní pojištění. Lázně jsou nedílnou součástí zdravotní péče, a tedy i zde by se toto navýšení finančních prostředků mělo na příjmové stránce projevit.

Hygienická služba

V hygienické službě a zdravotních ústavech trval problém s jejich financováním, což dopadalo i na odměňování zaměstnanců a objevila se snaha ještě více snížit počty zaměstnanců. Hned v úvodu roku 2019 bylo při přípravě státního rozpočtu avizováno, že se budou rušit systemizovaná místa a omezí se finance, obojí se mělo týkat také orgánů ochrany veřejného zdraví.

Swazová sekce pracovníků hygienické služby 6. února 2019 zorganizovala kulatý stůl, tedy jednání zástupců Ministerstva zdravotnictví, zaměstnavatelů a odborářů z krajských hygienických stanic, zdravotních ústavů a Státního zdravotního ústavu. Ministerstvo zdravotnictví zde informovalo, že v přípravě rozpočtu pro rok 2020 je návrh na krácení počtu systemizovaných míst a prostředků na platy o 10 %.

Následovalo jednání zástupců odborového svazu s ministryní financí Alenou Schillerovou, další pracovní setkání na Ministerstvu financí, 26. června 2019 pak jednání sekce pracovníků hygienické služby a ministra zdravotnictví Adama Vojtěcha.

Ministr a další přizvaní pracovníci ministerstva se seznámili s tím, jak pracují krajské hygienické stanice a zdravotní ústavy a jak různé škrtky pracovních míst a financí poškozují hygienickou službu jako takovou.

Po dlouhých vyjednáváních ze strany odborů s ministerstvy se došlo ke snížení počtu zaměstnanců o 3 %. Ministr Adam Vojtěch slíbil, že od roku 2020 nebude hygienickým stanicím zkrácen počet pracovních míst a ani příspěvek na platy.

Jde o velký úspěch odborového svazu, který má mimořádný význam nejen pro odboráře a další zaměstnance, ale i pro všechny občany České republiky. Odborový svaz si je vědom toho, že jediné fungující hygienická služba je v případě potřeby schopná chránit zdraví obyvatel a snižovat důsledky epidemií.

Nikdo v té době netušil, jak rychle a jak důrazně bude toto přesvědčení odborového svazu v praxi potvrzeno. Koronavirus zasáhl Českou republiku v březnu 2020 a od té doby je hygienická služba v čele boje s nákazou. A funguje jen díky mimořádné osobní obětavosti zaměstnanců, kteří ve zcela nedostatečném počtu zvládají potřebné úkony.

Odborový svaz prosadil, aby za tuto práci při první vlně epidemie dostali zaměstnanci hygienické služby odměnu 50 000 Kč, ale v této výši odměny nebyly vyplaceny téměř nikde, zaměstnavatelé peníze použili na proplácení přesčasů atd., zaměstnanci dostali jen několik tisíc.

Také za práci při další vlně epidemie odborový svaz prosazoval odměny pro zaměstnance hygienické služby minimálně ve výši 75 000 Kč. Ministerstvo zdravotnictví však požádalo pouze o 30 000 Kč na zaměstnance, ale ani tuto částku většina zaměstnanců nedostala.

Jedním z hlavních důvodů rozdílných odměn, na který se Ministerstvo zdravotnictví mimo jiné odvolává, je služební zákon a jeho ustanovení.

Sociálních služby

Personální situace není v pořádku ani v sociálních službách, jen velmi těžko se daří obsadit volné místo a udržet nového zaměstnance poté, co zjistí, jak psychicky i fyzicky náročná je zdejší práce.

Zhoršující se zdravotní stav klientů domovů pro seniory související s prodlužováním věku vyvolává větší potřebu zdravotní péče v těchto zařízeních, přesto zdravotní pojišťovny dále hradí jen menší část této nezbytné a opravdu poskytnuté péče.

Odborový svaz a jeho sekce sociál se jednáním na toto téma intenzivně věnují. Zástupci odborového svazu se pravidelně a velmi aktivně účastní jednání tripartitního pracovního týmu pro sociální otázky, odborový svaz jedná o možnostech financování sociálních služeb, pečlivě se zabývá také návrhem novely zákona o sociálních službách.

Odborový svaz sleduje výsledky transformace sociálních služeb a zabývá se dopady chystané transformace psychiatrické péče na sociální služby. Sekce sociál uspořádala seminář k novele zákona o sociálních službách a k transformaci psychiatrické péče a jejím dopadům do sociální oblasti.

Po vypuknutí koronavirové epidemie se jen díky nevídané obětavosti zaměstnanců dařilo zvládnout situaci v pobytových zařízeních sociálních služeb a ochránit jejich klienty, kteří patří mezi nejohroženější skupiny obyvatel. Na zaměstnancích bylo nejen dodržování přísných postupů, aby se zabránilo zavlečení nákazy, ale i nahrazování rodiny klientům, aby při zákazu návštěv co nejméně psychicky strádali.

Výborná byla v době epidemie spolupráce s ministryní práce a sociálních věcí Janou Maláčovou, která se se všemi zástupci sociálních služeb setkávala na pravidelných videokonferencích.

Ministryně Maláčová si byla rovněž plně vědoma obětavosti zaměstnanců sociálních služeb při jejich práci v době epidemie a chápala požadavek odborového svazu na ocenění této práce. Prosadila pro zaměstnance sociálních služeb mimořádné odměny, a to jak v případě první vlny epidemie, tak i v případě následující vlny. Výše odměny za hodinu práce je různá podle toho, v jak náročném prostředí zaměstnanci sociálních služeb pracovali.

Odměny se podařilo v obou případech zajistit také pro zdravotní sestry a další zdravotníky pracující v sociálních službách.

Všechny mimořádné odměny v sociálních službách šly z dotací, což znamená, že o ně zaměstnavatelé museli požádat. Odborový svaz proto informoval své odborové organizace v sociálních službách, aby se zajímaly o to, zda jejich zaměstnavatel v určeném termínu o dotaci opravdu požádá.

Nemocnice

Kvůli mimořádným odměnám pro zaměstnance nemocnic napsal odborový svaz ministroví zdravotnictví Adamu Vojtěchovi již 9. dubna 2020 a navrhl výši odměn pro zaměstnance nemocnic odstupňovanou podle míry rizika, které v práci podstupovali.

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch však takový návrh odmítal a řešil odměny pouze v přímo

řízených nemocnicích, ostatními se nechtěl zabývat. Trval na tom, že odměny si zaslouží pouze zaměstnanci, kteří pracovali přímo na COVID jednotkách, o peníze na odměny pro ostatní zaměstnance vládu nechtěl požádat a nepožádal. Přestože riziko setkání s COVID pozitivním pacientem hrozilo v nemocnici každému zaměstnanci, a to jak zdravotníkovi, tak i nezdravotníkovi. V počátcích epidemie při nedostatku osobních ochranných pracovních prostředků to pro každého zaměstnance nemocnice znamenalo značné nebezpečí a někteří zaměstnanci opravdu onemocněli.

Přesto ministr Vojtěch vytrvale odmítal s odborovým svazem a LOK-SČL o odměnách pro všech 150 tisíc zaměstnanců jednat a tvrdil, že stačí, když odměny dostane cca 7 tisíc zaměstnanců, kteří pracovali přímo s COVID nemocnými. Odbory se proto snažily odměny pro zaměstnance nemocnic zajistit jednáním s premiérem Andrejem Babišem.

Ten ale také dlouho jednání odmítal, protože jej ministr Vojtěch ujišťoval, že odměny pro zaměstnance nemocnic zajistí. Ministr při tom argumentoval připravovanou kompenzační vyhláškou, která měla nemocnicím a dalším poskytovatelům zdravotní péče uhradit zvýšení nákladů způsobené pandemií a pro zdravotníky z covidových jednotek měla přinést odměny ve výši až 500 Kč/hodinu. Ministr dodával, že kompenzační vyhláška umožňuje, aby ředitelé nemocnic podle svých představ odměnili i další zaměstnance. S tímto tvrzením odborový svaz ostře nesouhlasil, protože návrh kompenzační vyhlášky byl problematický, což se následně potvrdilo.

Odborový svaz vytrvale požadoval, aby se do řešení odměn pro zaměstnance nemocnic vložil premiér. Významnou roli při tom hrály i video a audio nahrávky, které prostřednictvím předsedkyně Žitníkové zasílali premiérovi zaměstnanci nemocnic a informovali ho v nich o situaci na svých pracovištích.

Ocenění si zaslouží vzájemná solidarita členů odborového svazu, protože nahrávky s požadavkem na odměny pro zaměstnance nemocnic poslali i zaměstnanci záchrany, hygienických stanic a sociálních služeb.

Nakonec se podařilo 7. července 2020 uskutečnit jednání s premiérem Babišem, jemuž předsedkyně odborového svazu Dagmar Žitníková a předseda LOK-SČL Martin Engel konečně podrobně vysvětlili situaci v nemocnicích.

Výsledkem bylo rozhodnutí o vyplacení mimořádných odměn pro VŠECHNY zaměstnance VŠECH nemocnic.

Zajištění mimořádných odměn pro VŠECHNY zaměstnance VŠECH nemocnic za práci při první vlně epidemie je výhradně zásluhou odborů a stalo se tak nejen bez přispění ministra zdravotnictví Adama Vojtěcha, ale dokonce proti jeho vůli.

Podobně velké komplikace provázely také vyjednávání o odměnách pro zaměstnance nemocnic za práci při další vlně epidemie, umocněny byly i rychlým střídáním ministrů zdravotnictví. Problém s vyplacením těchto odměn se vlekl dlouhé měsíce a také v tomto případě Ministerstvo zdravotnictví potíže řešilo až po zásahu premiéra Andreje Babiše následujícím po jeho jednáních s předsedkyní odborového svazu Dagmar Žitníkovou.

2. Právní ochrana a právní pomoc

Prohlubující se personální krize na pracovištích a nedodržení dojednaného zvýšení mezd se projevily ve všech částech činnosti odborových organizací i odborového svazu, komplikovaly sociální dialog a jednání o kolektivních smlouvách.

Odborové organizace proto častěji žádaly o pomoc odborový svaz, jeho regionální manažery, inspektory BOZP, právníky i členy vedení OS a členové odborového svazu využívali nepřetržitého právního servisu zajišťovaného pojišťovnou D. A. S.

Řešením konkrétních problémů se velmi intenzivně zabývala nejen výkonná rada odborového svazu, která je nejvyšším svazovým orgánem mezi sjezdy a celostátními konferencemi, ale i její odborné sekce a krajské rady v jednotlivých regionech.

Po vypuknutí epidemie se všechny orgány odborového svazu velmi rychle přizpůsobily práci v nových podmínkách a dokázaly za využití technologií pokračovat jak ve své obvyklé práci, tak i řešit nové problémy, které přinesly epidemie, onemocnění COVID-19, karantény a další situace.

Právní pomoc odborovým organizacím

Právní pomoc, pomoc při uzavírání kolektivních smluv, pomoc při jednání o právních a ekonomických otázkách, FKSP či sociálním fondu odborovým organizacím a jejich členům poskytují zaměstnanci právního a sociálního oddělení OS, konkrétně Ing. Ivana Břeňková, Mgr. Ing. Štěpánka Řandová, Kamil Kubáň a spolupracující advokát JUDr. Dominik Brůha, Ph.D.

V jednotlivých krajích poskytují součinnost při tvorbě kolektivních smluv, v průběhu sociálního dialogu či při zodpovídání častých právních otázek regionální manažeri odborového svazu, případně svazoví inspektoři BOZP.

Právní poradenství odborovým organizacím zajišťované odborovým svazem spočívá zejména ve vyřizování e-mailových a telefonických dotazů a v osobním jednání se členy odborového svazu.

Jde především o pracovněprávní záležitosti, sepisování stanovisek a podporu při odborové činnosti, včetně sepisování úředních dopisů a podnětů na orgány státní správy a samosprávy, dále jde o právní pomoc při kolektivním vyjednávání, vypracování finančních analýz a o pomoc ve vnitřních záležitostech odborových organizací.

Jako benefit svým členům odborový svaz od 1. 1. 2017 nabídl odborové pojištění D.A.S. Toto pojištění v sobě zahrnuje jednak pojištění právní ochrany zaměstnance, vztahující se na pracovněprávní otázky, a dále pojištění Právník do kapsy, vztahující se na soukromé problémy členů odborového svazu.

Podpora při odborové činnosti

Svazoví odborníci a advokáti odpovídají na dotazy odborových organizací a zpracovávají pro ně odborná stanoviska, která se týkají zejména oblasti práv odborových organizací a členů jejich orgánů, například zajištění hmotných podmínek pro činnost odborové organizace, uvolňování členů k výkonu odborové činnosti či uplatňování práva odborové organizace na projednání a informování.

Odborovým organizacím pomáhají s přípravou písemností určených zaměstnavateli či zřizovateli, pomáhají při tvorbě a změnách pracovního řádu či jiných vnitřních předpisů zaměstnavatele.

Za účelem seznámení členů odborových organizací s jednou z významných výhod členství v odborovém svazu, tedy s poskytováním právního poradenství a s možností právní pomoci, navštěvují odborníci jednotlivé odborové organizace, a to jak při jejich vzniku, tak i pokud vznikne složitější problém, který je třeba řešit osobním jednáním v místě.

Velmi často se účastní jednání odborových organizací se zaměstnavateli, na kterých se projednávají různá pracovněprávní témata (odměňování zaměstnanců, rozvrhování pracovní doby, FKSP atd.).

Stále častěji se zaměstnavateli řeší i záležitosti týkající se nerovného zacházení či přímo šikany zaměstnanců, což jsou ale bohužel problémy, které se velmi těžko prokazují.

Ukáže-li se to jako potřebné, připravují svazoví odborníci žádosti o stanoviska na orgány státní správy, s nimiž také spolu s vedením odborového svazu jednají, nejčastěji na Ministerstvu zdravotnictví a MPSV.

Běžnou činností je také příprava podnětů a stížností, které se obracejí například na místně příslušné inspektoráty práce, na zřizovatele, výjimečně i na ombudsmana.

Po vypuknutí epidemie odborový svaz pro prosazení svých požadavků získal odborná stanoviska týkající se osobních ochranných pracovních prostředků, ošetřovného na dítě, nároku na uznání onemocnění COVID-19 jako nemoci z povolání i stanovisko Ministerstva zdravotnictví, že peníze zaslané na mimořádné odměny zaměstnanců musí být vyplaceny těmto zaměstnancům a nesmí být použity jinak, či stanovisko MPSV, že odměny v souladu se zákoníkem práce mají být vyplaceny v nejbližším možném termínu.

Kolektivní vyjednávání

Protože kolektivní vyjednávání vedoucí k uzavření kolektivní smlouvy patří mezi základní činnosti odborové organizace u zaměstnavatele, poskytuje právní a sociální oddělení odborovým organizacím metodickou pomoc při jejich přípravě, a to jak pro podnikatelskou, tak pro nepodnikatelskou sféru.

Každoročně se vytvářejí vzorové kolektivní smlouvy a také návrhy na dodatky, kterými se mohou odborové organizace inspirovat. Na žádost jednotlivých odborových organizací se zpracovávají připomínky ke konkrétním návrhům kolektivních smluv a kontroluje se, zda jsou kolektivní smlouvy v souladu s platnými právními předpisy, pomáhají s úpravou formulací (např. objeví-li se nové trendy jako sick-days apod.).

Odborníci se dále účastní kolektivního vyjednávání se zaměstnavateli, a to buď v celém jeho průběhu, nebo pouze na těch jednáních, na kterých mezi stranami vznikl spor o obsah uzavírané kolektivní smlouvy (zejména právního či ekonomického charakteru). V některých případech to znamená i několikanásobnou účast na kolektivním vyjednávání, než je kolektivní smlouva úspěšně uzavřena.

Odborový svaz se rovněž podílel na přípravě a jednání o kolektivní dohodě vyššího stupně pro státní zaměstnance. OS tak byl jedním z odborových svazů, které kolektivní dohodu vyššího stupně podepsaly.

Již na přelomu roku 2017 a 2018 OS předložil stranám zaměstnavatelů návrhy kolektivní smlouvy vyššího stupně pro oblast zdravotnictví a pro oblast sociálních služeb. Kolektivní vyjednávání kolektivních smluv vyššího stupně se zatím kvůli neochotě zaměstnavatelů kolektivně vyjednat nepodařilo dovést do uzavření kolektivní smlouvy vyššího stupně, jednání pokračují.

Zpracování finančních analýz

Na základě požadavků a předložení příslušných účetních výkazů svazový odborník zpracovává finanční analýzy, které jsou podkladem pro kolektivní vyjednávání o platech a mzdách v základních organizacích odborového svazu.

V analýzách pro odborovou organizaci je proto zpracováván soubor činností, jejichž cílem je zjistit a komplexně vyhodnotit finanční situaci zdravotnického zařízení nebo zařízení sociálních služeb. Cílem je odhalit silné a slabé stránky podniku, zjistit jeho výkonnost a získané informace vyhodnotit tak, aby bylo možné kvalitně vyjednat mzdové nároky zaměstnanců těchto zařízení.

Ačkoliv jsou jednotlivými zaměstnavateli čtvrtletně zpracovávány ekonomické rozbory hospodaření a analýzy ekonomické situace firmy/podniku, informace z nich se nedostávají do základních organizací. Fakt, že informace o hospodaření mnohde chybějí, nepřispívá k hladkému průběhu kolektivního vyjednávání, naopak vede k zamlžování představy o stavu podniku a finančních možnostech zaměstnavatele.

Nejčastěji se při kolektivním vyjednávání vyskytují rozpory v části o odměňování zaměstnanců a v poskytování různých benefitů.

Pomoc při řešení vnitřních záležitostí odborových organizací a OS

Odborovým organizacím se poskytuje metodická podpora týkající se stanov a finančního řádu odborového svazu, zejména v oblasti členství, práv a povinností jednotlivých členů, placení členských příspěvků a poskytování plnění ze Zajišťovacího fondu odborového svazu.

Zápisy vzniku, změn a zániku odborových organizací do veřejného rejstříku

Rok 2017 přinesl pro odborový svaz a pro jednotlivé odborové organizace řadu změn spojených s evidencí ve veřejném rejstříku.

Odborové organizace se musely vypořádat s novými povinnostmi vůči rejstříkovému soudu.

Tato nová právní úprava z roku 2017 představuje velkou zátěž nejen pro jednotlivé odborové organizace, ale rovněž pro odborníky odborového svazu a regionální manažery, kteří poskytovali a nadále poskytují odborovým organizacím metodickou pomoc a podporu.

GDPR

Za zkratkou GDPR se skrývá Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES, které nabylo účinnosti dne 25. května 2018 a představuje aktualizovaný právní rámec ochrany osobních údajů v evropském prostoru.

V souvislosti s touto povinností odborových organizací chránit osobní údaje svých členů, zaměstnanců a osob blízkých jejich členům byl vypracován pro odborové organizace vzorový dokument nazvaný Směrnice o zpracování osobních údajů.

Právní pomoc členům odborového svazu

Odborové pojištění D.A.S. umožnilo rozšíření nabídky poskytování právní pomoci členům odborového svazu. Svazoví odborníci a advokáti se tak zároveň mohou více věnovat záležitostem odborových organizací. I nadále se však ve velké míře věnují pomoci a radám pro jednotlivé členy OS, kteří se na ně obracují formou telefonických, e-mailových či osobních dotazů.

Ty směřují převážně do oblastí vzniku, změny a ukončení pracovního poměru, práva na mzdu nebo plat a jejich složek za vykonanou práci, odměňování zaměstnanců, pracovní dobu, náhrady škod.

Výčet výše uvedených případů je zjednodušený, v praxi se jedná o řadu jednání (telefonických, e-mailových či osobních) se členy, kdy jsou běžně vyzýváni k doložení potřebných podkladů a informací a teprve následně je jim poskytnuta kvalifikovaná právní pomoc.

Zastupování před soudy

Za předpokladu, že vedení odborového svazu přizná za podmínek Řádu právní pomoci členovi odborového svazu nárok na bezplatné právní zastoupení před soudem, zajišťují

spolupracující advokáti, případně i další advokáti působící v pojišťovně D.A.S., zastoupení před soudy.

Advokát spolupracující s odborovým svazem mnohdy zastupuje členy OS ve věcech, které jsou precedenční a nebyly dosud v soudní praxi řešeny.

Řadu záležitostí se v těchto složitějších věcech podaří vyřešit i cestou tzv. předžalobní výzvy zaměstnavateli, kdy je před podáním žaloby provedena například přesná rekalkulace sporného mzdového nároku a tato uplatněna u zaměstnavatele tzv. v plné moci.

V posledních letech bohužel přibývá sporů o náhradu škody z titulu pracovních úrazů a nemocí z povolání. Očekává se další nárůst z důvodu onemocnění COVID-19.

Vedou se spory na určení neplatnosti výpovědi dané členům OS pro porušení pracovní kázně.

Určitým problémem někdy bývá, že člen OS nemá odvahu bránit se písemně již proti prvnímu nebo druhému vytýkacímu dopisu a složitě se pak tento nedostatek dohání třeba až v soudním řízení.

Určitým evergreenem jsou platové nebo mzdové spory, například z titulu nesprávného platového zařazení.

Zde je třeba říci, že zaměstnavatelé často hřeší na skutečnost, že zaměstnanci ve zdravotnictví dobrovolně vykonávají práci i nad rámec své pracovní náplně a platového zařazení; a bývá pak v praxi obtížné prokázat, že takovou práci konali s vědomím zaměstnavatele a že by za ni měli být také odměněni.

Připomínkování legislativních návrhů

Právní činnost odborového svazu se netýká jen pomoci odborovým organizacím a jejich členům, ale připomínkování návrhů zákonů, nařízení či vyhlášek. Právě tam se rozhoduje o fungování zdravotnictví a sociálních služeb v budoucnu, o postavení zaměstnanců a jejich pracovních podmínkách.

Odborový svaz se v souladu se stanovami věnuje ochraně, obhajobě a prosazování práv, potřeb a zájmů svých členů v oblasti pracovněprávní, mzdové, sociální, odborné a profesní kromě jiného i tím, že se účastní tvorby právních norem a předpisů týkajících se členů odborového svazu.

V souvislosti s touto činností se odborový svaz prostřednictvím právního a sociálního oddělení aktivně zapojuje do legislativního procesu a do přípravy právních předpisů v rámci vnitřních i vnějších připomínkových řízení.

Odborový svaz se tak zasazuje o zlepšování pracovních podmínek ve zdravotnictví a v sociálních službách.

Právní a sociální oddělení dále připravuje podklady pro jednání legislativní rady Českomoravské konfederace odborových svazů.

- V pracovněprávní oblasti právní a sociální oddělení zpracovalo připomínky a požadavky k novelám zákoníku práce a jeho prováděcím předpisům, především k nařízením vlády pro odměňování

- Odborový svaz se velmi angažoval ve změnách nařízení vlády o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, nařízení vlády o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě a nařízení vlády o platových poměrech státních zaměstnanců a katalogu prací.

A dosáhl v tom mimořádných úspěchů! Platové tarify byly v minulých letech opakovaně zvýšeny – viz samostatný materiál OS.

- Odborový svaz se rovněž v připomínkovém řízení zasadil o zvýšení zvláštních příplatků, přeražení určitých činností do vyšších stupňů pro přiznání zvláštních příplatků.

- Byly připomínkovány také například návrhy zákonů týkající se sociálních služeb, zdravotního pojištění, a návrh vyhlášky fondu kulturních a sociálních potřeb.

- Odborový svaz se dále úspěšně vyjadřoval k novelizaci předpisů ke zvýšení pojistného na veřejné zdravotní pojištění za osoby, za něž je plátcem pojistného prostřednictvím státního rozpočtu stát. OS požadoval rychlé a podstatné navýšení pojistného za tzv. státní pojištěnce. Je smutné, že až doba dopadů epidemie COVID-19 přesvědčila vládní činitele, že je nutné financování zdravotnictví posílit.

- Odborový svaz se každoročně důkladně věnuje tvorbě připomínek k návrhu zákona o státním rozpočtu, kdy každoročně upozorňuje, že předkládané návrhy stále systémově neřeší zásadní personální problémy v resortech zdravotnictví a sociálních služeb.

V této souvislosti odborový svaz rovněž upozorňuje vládní představitele na nedostatečné finanční ohodnocení zaměstnanců, jejich přetěžování a s tím spojenou personální krizi.

- Odborový svaz je aktivní i v připomínkování připravované legislativy týkající se oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

3. Odpovídající a spravedlivé finanční ohodnocení práce zaměstnanců

Odborový svaz dlouhodobě prosazuje odstranění nerovnosti mezi zaměstnanci, kteří jsou odměňováni platy, a zaměstnanci, kteří jsou odměňováni mzdami. Požaduje sjednocení odměňování pod systém platů v nemocnicích, které fungují v systému veřejného zdravotního pojištění, a to bez ohledu na jejich zřizovatele a právní formu.

V nemocnicích příspěvkových organizací pracuje 96 tisíc zaměstnanců, v nemocnicích obchodních společnostech 55 tisíc zaměstnanců. Proto odborový svaz požaduje, aby bylo garantované, že když se s vládou domluví na zvýšení, tak ty peníze zaměstnancům opravdu přijdou.

V letech 2019, 2020 i 2021 odborový svaz vedl velice zdoluhavá a náročná jednání o zvyšování platových tarifů pro všechny zaměstnance. Většinu svých požadavků úspěšně prosadil.

Detailní informace o vývoji platů v posledních deseti letech jsou zpracovány v samostatném materiálu odborového svazu.

Mimořádné odměny za práci při pandemii

V roce 2020 i v roce 2021 odborový svaz inicioval a prosadil mimořádné odměny pro zaměstnance zdravotnictví a sociálních služeb.

Odborový svaz navrhl a vytrvale prosazoval, aby za své nezměrné pracovní nasazení zaměstnanci dostali adekvátní finanční ocenění, a to jak za první jarní vlnu epidemie v roce 2020, tak za následující ještě daleko horší pokračování epidemie od podzimu roku 2020 až přes jaro roku 2021.

Ani poté, co se podařilo odměny na vládní úrovni prosadit a zajistit na ně peníze, ale ještě nebylo vyhráno. Odměny byly vypláceny s obrovským zpožděním, docházelo k jejich krácení, nebyly započítávány do průměrných platů. Odborový svaz proto musel vyvinout další obrovské úsilí, aby tyto problémy ve spolupráci s odboráři v krajích a jednotlivých odborových organizacích napravoval.

Mimořádné odměny za první vlnu epidemie

Vstřícně se k mimořádným odměnám od počátku stavěla ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová, podporu se podařilo vyjednat u ministryně financí Aleny Schillerové, odměny však dlouho odmítalo Ministerstvo zdravotnictví v čele s Adamem Vojtěchem, ten o nich s odbory odmítal jednat, odmítal dát jakékoliv odměny zaměstnancům, kteří nepracovali přímo na covidových jednotkách, přestože v ohrožení byli všichni zaměstnanci. Odměny se podařilo prosadit až přes premiéra Andreje Babiše.

Odměny v plné výši náleží zaměstnancům, kteří v určeném období pracovali, nemají se krátit kvůli nemoci COVID-19 nebo karanténě. Odměny se krátí při dovolené, ošetřovném a pracovní neschopnosti z jiného důvodu (zlomená noha) a jiných vyloučených dobách.

Nemocnice

Prosadili jsme: na jednání v červenci pro zdravotníky až 25 000 Kč za měsíc, souhrnně maximálně 75 000 Kč hrubého při plném pracovním úvazku, pro ostatní zaměstnance nemocnic až 10 000 Kč za měsíc, souhrnně maximálně 30 000 Kč.

Realita: odměny byly vypláceny až v listopadu (!!!), navíc většinou nebyly zaměstnancům započítány do průměrných mezd a průměrných platů, z nichž se potom platí dovolené atd.

Ministerstvo zdravotnictví dalo do první úhradové vyhlášky: v případě nejvíce exponovaných zaměstnanců za hodinu práce s covid pozitivními pacienty příplatek v rozsahu 200 až 500 Kč.

Realita: jen zcela výjimečně vyšší částky z rozpětí, většinou nejnižší, ale i jen desetikoruny.

Záchranky

Prosadili jsme: odměny ve výši až 120 000 Kč na zaměstnance, protože tito zdravotníci na rozdíl od kolegů v nemocnicích nemají covidové příplatky.

Realita: odměny byly vyplaceny, ale většinou nebyly zaměstnancům započítány do průměrných platů.

Hygienická služba

Prosadili jsme: odměny pro zaměstnance hygienické služby ve výši až 50 000 Kč.

Realita: v této výši odměny nebyly vyplaceny téměř nikde, zaměstnavatelé peníze použili na proplácení přesčasů atd., zaměstnanci dostali jen několik tisíc.

Sociální služby

Prosadili jsme: v zařízeních, kde byla nákaza či karanténa, pro pracovníky v sociálních službách, sociální pracovníky odměny až ve výši 100 000 Kč hrubého, pro ostatní zaměstnance až 50 000 Kč, v zařízeních bez nákazy a karantény odměny celkově až 25 000 Kč.

Realita: Někteří ředitelé odmítali o dotaci na odměny pro své zaměstnance požádat!!! Ve všech zařízeních, kde působí odborové organizace, bylo o dotace požádáno a zaměstnanci odměny dostali.

Další zaměstnanci zdravotnictví

Další skupiny zaměstnanců, například z dialýz mimo nemocnice, mobilních hospiců, ambulancí či dopravní zdravotní služby, nedostaly za tuto práci žádné odměny. Přestože na těchto pracovištích odborový svaz nemá téměř žádné členy, rozhodl se vyjednat, aby za druhou vlnu tito zaměstnanci nejen dostali odměny, ale aby jim byly dopláceny odměny zpětně i za první vlnu.

Mimořádné odměny za další vlnu epidemie

Odborový svaz požadoval, aby za velmi krutou další vlnu epidemie obdrželi zaměstnanci mimořádné odměny v minimálně stejné výši jako za první vlnu a aby odměny dostali opravdu všichni. Jednání trvalo sedm měsíců! Vstřícná byla ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová, vstřícné a rychlé bylo jednání ministryně financí Aleny Schillerové stejně jako premiéra Andreje Babiše. Komplikace a neochota ovšem znovu byly na straně Ministerstva zdravotnictví. Ministr Jan Blatný dlouho odsouval termín jednání s odbory a potom zásadně odmítal dát záchranářům vyšší odměny než jiným zdravotníkům. Podařilo se to prolomit až na jednání s ministrem Petrem Arenbergerem.

Odměny v plné výši náleží zaměstnancům, kteří v určeném období pracovali, nemají se krátit kvůli nemoci COVID-19 nebo karanténě či při dovolené, pokud byla adekvátní doba

odpracována při přesčasech. Odměny se krátí při pracovní neschopnosti z jiného důvodu (zlomená noha), při ošetřování člena rodiny atd.

Nemocnice

Prosadili jsme: maximálně 75 000 Kč hrubého při plném pracovním úvazku pro každého zdravotníka, pro ostatní zaměstnance lůžkových zdravotnických zařízení souhrnně maximálně 30 000 Kč.

Realita: odměny v nemocnicích byly vyplaceny v květnu či červnu, většinou bez větších problémů.

Další zdravotníci v ambulantních zdravotnických zařízeních

Prosadili jsme: finanční částku na odměny ve výši 75 000 Kč hrubého při plném pracovním úvazku pro každého zdravotníka.

Realita: Odměny jsou alokované přes kompenzační vyhlášku a jsou navázané na smlouvy se zdravotními pojišťovkami a jejich přílohu č. 2, ve které mají zdravotnická zařízení prokázat zdravotním pojišťovnám, že splňují personální zabezpečení zdravotních služeb (uvést v nich počty svých zdravotníků). Teorie výborná, ale praxe velký problém. Ukázalo se, že velká část poskytovatelů zdravotní péče neplní své zákonné povinnosti a nehlásí zdravotním pojišťovnám všechny své zaměstnance. Bohužel selhaly i pojišťovny, povinnost uvádět do příloh smluv zdravotníky po poskytovatelích nevyžadují. Protože finance na odměny přicházejí podle počtu zaměstnanců, vznikly velké problémy a disproporce, které chtěl ministr zdravotnictví Adam Vojtěch vyřešit tak, že by se tyto odměny vyplácely až na konci roku 2021 (!!!). Ostrý nesouhlas odborového svazu a podpora premiéra vedly ke slibu, že finance na tyto odměny budou vyplaceny dříve, a to v červenci 2021.

Dalším ještě větším problémem je, že mnozí zaměstnavatelé se rozhodli vyplatit jen část přijatých financí na odměny a většinu peněz, které účelově na odměny dostali, využít jinak, třeba na provoz, což odborový svaz odmítl. OS také odmítl vyjádření Ministerstva zdravotnictví, podle něhož je to sice neetické, ale není to protiprávní. Odborový svaz připomněl, že jde o peníze účelově určené na odměny zdravotníkům a trval na tom, že pokud zaměstnavatelé finance nevyplatí na odměnách, musí je vrátit zdravotním pojišťovnám. Nakonec se odborovému svazu podařilo situaci úspěšně vysvětlit i ministrovi zdravotnictví Adamu Vojtěchovi, který napsal dopis se sdělením, že peníze určené na mimořádné odměny musí být vyplaceny zaměstnancům a nesmějí být použité jinak.

Záchranky

Prosadili jsme: odměny ve výši až 120 000 Kč pro zdravotníky, protože tito zdravotníci na rozdíl od kolegů v nemocnicích nemají covidové příplatky.

Realita: zaměstnavatelé odmítli návrh odborů na společný postup a každý postupoval jinak. Vyplácené částky jsou problematické, zdravotníci neví, jak a za co jim zaměstnavatel odměny krátil. Zaměstnavatelé údajně mají podporu krajů jako zřizovatelů, nevyplácené prostředky by prý mohly krajům ušetřit peníze na dotace pro záchranky. Na úkor zaměstnanců?! To odborový svaz považuje za zcela nepřijatelné.

Hygienická služba

Dohodli jsme s Ministerstvem zdravotnictví: odměny pro zaměstnance hygienické služby ve výši 75 000 Kč.

Realita: Ministerstvo zdravotnictví požádalo pouze o 30 000 Kč (!!!) na zaměstnance. Zcela absurdní, nevysvětlitelná a neobhajitelná situace, vzhledem k tomu, co již více než rok zaměstnanci personálně poddimenzované hygienické služby zvládají a zažívají! I přes opakovaná jednání na Ministerstvu zdravotnictví se opakuje situace z loňského roku. Ani v této nízké částce odměny nebyly vyplaceny téměř nikde, zaměstnavatelé prý mají peníze schované na horší časy. Zaměstnanci dostali jen několik tisíc.

Sociální služby

Prosadili jsme: zajištění odměn podle pracovního zařazení zaměstnanců v maximální celkové výši až 50 000 Kč, nebo 30 000 Kč, nebo 25 000 Kč, nebo 15 000 Kč hrubého.

Realita: Někteří ředitelé se rozhodli, že i když peníze na odměny dostali v dubnu, zaměstnancům je vyplatí postupně v několika měsících, případně najednou, ale až na samém konci roku. Na základě protestu odborového svazu vydalo MPSV opakované vyjádření, že v souladu se zákoníkem práce mají zaměstnavatelé odměny vyplatit v nejbližším výplatním termínu, což mnozí dál nerespektovali.

4. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci

Odborový svaz zdravotnictví a sociální péče ČR si i ve volebním období 2018–2022 snaží udržet kvalitativní standardy zaměstnanců na úseku BOZP. Podporuje vysokou odbornost svazových inspektorů bezpečnosti práce (dále jen SIBP) a pravidelně umožňuje jejich účast na odborných školeních při změně legislativy a snaží se podporovat jejich odbornost udržením kvalifikace odborně způsobilých osob v prevenci rizik.

Z důvodů pandemických opatření byly termíny zkoušek odborné způsobilosti v prevenci rizik několikrát zrušeny a bylo nutné vyčkat na příznivější epidemickou situaci. Po námi nevynucených odkladech zkoušek se v roce 2021 podařilo zkoušku z odborné způsobilosti úspěšně složit kolegyni Andree Hrabčákové.

Počty inspektorů BOZP zůstávají i nadále neměnné. Na jaře roku 2020 odešla na mateřskou dovolenou Ing. Dominika Nejezchlebová (SIBP pro Prahu, Jihočeský a Pardubický kraj). Nepřijal se nový zaměstnanec, část agendy dočasně (po dobu mateřské dovolené a rodičovské dovolené) převzala kolegyně Barbora Vančurová a část agendy kolegyně Ivana Burešová.

V únoru roku 2021 byla přijata na pozici SIBP Jana Woffová, která postupně přebírala agendu po dlouholeté kolegyni Květoslavě Boháčkové. Souběžně pracovaly do května 2021, od června je Jana Woffová regionální manažerkou pro Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina

a zároveň i svazovou inspektorkou bezpečnosti práce pro oba výše jmenované kraje. Po čtyři měsíce byl tedy zajištěn souběh činností a umožněno tak v rámci možností (v souladu s epidemickými opatřeními) předání praktických zkušeností (účastí na společných kontrolách a jednáních u konkrétních zaměstnavatelů dle aktuální situace v terénu a dle možností covidových opatření) a co největšího množství informací.

Svazoví inspektoři a inspektorky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v období od VIII. sjezdu odborového svazu, respektive od 1. 7. 2018 do 30. 6. 2021:

- vykonali 580 kontrol,
- zjistili 1621 závad,
- v 1029 případech poskytli metodickou pomoc (písemnou nebo telefonickou),
- ve 186 případech pomohli při odškodňování pracovních úrazů,
- šetřili 180 stížností: Největší dopady na zaměstnance mělo zejména krácení odškodňování při pracovních úrazech, nepřiznání pracovního úrazu, nepřidělování osobních ochranných pracovních prostředků (OOPP), chybějící kategorizace prací, chybně nebo nedostatečně vyhodnocená rizika konkrétního pracoviště nebo nevyhodnocená rizika při změně činnosti – odběrová a testovací místa COVID-19, prevoz infikovaných pacientů, očkovací centra apod.

Ze zjištěných závad se nejčastěji opakovaly nedostatky v oblasti školení – nedostatečná průkaznost dokumentace, neúplné osnovy školení, chybně uvedené odkazy na již neplatné legislativní předpisy, neúplné vyšetřování a dokumentace pracovních úrazů, nedostatečné vyhodnocení rizik a stanovení opatření vyplývajících z tohoto hodnocení. Začínáme zaznamenávat častý výskyt chybějících revizí elektrických spotřebičů – zejména u ručního elektrického nářadí, nedostatečně jsou revidovány i drobné elektrické spotřebiče jako jsou např. rychlovarné konvice (revize nejsou prováděny vůbec anebo nejsou dodržovány stanovené lhůty pro kontroly dané normou ČSN 33 1600 ed. 2).

Stále v terénu narážíme na porušování vyhlášky č. 306/2012 Sb., o podmínkách předcházení a šíření infekčních onemocnění a hygienických požadavcích na provoz zařízení a ústavů sociální péče, konkrétní porušení uvedena zejména v příloze č. 5 „Zacházení s prádlem a praní prádla ze zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče“.

Do fyzické kontrolní činnosti ve zdravotnických zařízeních a v zařízeních sociálních služeb nám na podzim loňského roku a na jaře roku letošního velmi zasáhla protiepidemická opatření, kdy nebylo možné kontrolní činnost fyzicky vykonávat, nebyl umožněn vstup třetích osob do těchto zařízení. Neznamená to však, že svazoví inspektoři bezpečnosti práce neměli práci. Právě naopak, velmi narostly počty dotazů a žádostí o metodickou pomoc z oblasti přidělování OOPP (velkým problémem bylo množství přidělených OOPP a druhy ochranných prostředků pro konkrétní pracovní činnosti a pracovní podmínky) a následně metodická pomoc ohledně přiznání COVID-19 jako nemoci z povolání a s tím souvisejí agenda. Řadu odborných problémů svazoví inspektoři BOZP vysvětlili a popsali ve svazovém Bulletinu.

Při kontrolní činnosti se setkáváme i se smutnými skutečnostmi a nešťastnými náhodami. V roce 2019 byl bohužel zaznamenán v jednom zařízení i smrtelný pracovní úraz. Poškozená upadla na schodech, došlo ke zlomení kotníku, dotýčná byla ihned ošetřena, operována, po operaci došlo k tromboze a postižená na následky zranění a jejich komplikace zemřela.

Rok 2020 i rok 2021 budou z velké míry poznamenány pandemií COVID-19. Pracovníci ve zdravotnictví a v sociálních službách byli „nasazení“ v první linii při boji o záchranu lidských

životů, někteří onemocněli COVID-19 a lze tedy v letošním roce očekávat velký nárůst nemocí z povolání, řádově ve stovkách. Rok 2020 ještě nezachytil tak velký nárůst, protože proces šetření nemocí z povolání je daný určitým časovým rámcem a bylo nutné upravit a zpřesnit legislativu související s uznáváním nemocí z povolání. Nejsilněji vlna zasáhla až na konci loňského roku a na jaře roku letošního. Za rok 2020 jsme při kontrolní činnosti zaznamenali 18 přiznaných nemocí z povolání na SARS-CoV-2. Očekáváme, že za rok 2021 bude nárůst nemocí z povolání na SARS CoV-2 velmi výrazný.

Nemoci z povolání se zaměstnancům zdravotnictví a sociálních služeb nevyhýbají. Za sledované období byly zjištěny a příslušnými orgány přiznány tyto nemoci z povolání: černý (dávivý kašel), spalničky, streptokoková angína, svrab a v roce 2021 se čísla bezpochyby navýší ještě o onemocnění COVID-19. Rychlým elektronickým šetřením v odborových organizacích svazoví inspektoři BOZP zaznamenali, že někteří pracovníci ze zdravotnických zařízení a ústavů sociálních služeb, kteří onemocněli COVID-19, se setkali s odmítnutím ze strany zaměstnavatele s tím, že se o nemoc z povolání nejedná a že žádné nároky dle zákoníku práce nemají, že se mohli nakazit mimo svá pracoviště.

Díky zástupcům odborů – členům Rady vlády pro BOZP a některým členům expertní skupiny pro BOZP ČMKOS se podařilo získat stanovisko České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně a souhlasný názor zástupců Ministerstva zdravotnictví k podmínkám uznání nemoci COVID-19 za nemoc z povolání bez nutnosti prokázání, že se zaměstnanec pracující ve zdravotnickém zařízení nebo v sociálních službách nakazil na daném pracovišti.

Jasný názor vyjádřili i někteří advokáti zabývající se problematikou a otázkami odškodňování nemocí z povolání a pracovních úrazů (JUDr. Martin Mikyska, JUDr. Jan Mach). Svá stanoviska publikovali v odborných časopisech – prvně jmenovaný v Bezpečnosti a hygieně práce a druhý jmenovaný v Tempus Medicorum. Jsme velice pyšní, že na sepsání článku do časopisu Bezpečnost a hygiena práce se podílela i svazová inspektorka Barbora Vančurová a bývalý svazový inspektor Zbyněk Moravec.

Ze stanovisek a článků vyplývá, že pokud zdravotník s podezřením na vznik nemoci z povolání COVID-19 onemocněl klinicky manifestním onemocněním s laboratorně potvrzenou diagnózou COVID-19 a v inkubační době tohoto onemocnění přišel prokazatelně v zaměstnání do úzkého profesního kontaktu s pacientem nebo jinou osobou, například i spolupracovníkem, s prokázanou pozitivitou na COVID-19 v inkubační době tohoto pacienta nebo jiné osoby, nebo v době manifestních projevů nemoci, pak jsou splněna kritéria pro nemoc z povolání.

Svazoví inspektoři bezpečnosti práce často zaznamenávají nedostatky v oblasti projednání otázek BOZP s odborovou organizací. Domníváme se, že základní organizace nedostatečně uplatňují svá práva vyplývající z § 108 zákoníku práce.

Poměrně často se vyskytují nedostatky v oblasti pracovnělékařských služeb, na straně zaměstnavatelů jde zejména o nedostatečně zpracované žádosti o lékařskou prohlídku, které nepostihují všechny aspekty pracovní činnosti. Zaměstnavatelé se také dosud zcela nevyrovnali s problematikou nakládání s nebezpečnými chemickými látkami, zřejmě také proto, že došlo k výrazným změnám legislativy. Odborový svaz v této oblasti poskytl řadu konzultací a metodických materiálů. SIBP nabízejí v této oblasti konzultace a jsou ochotni pomoci radou i při zpracování dokumentace.

Inspektoři museli konstatovat, že se stále vyskytují nedostatky v činnosti tzv. osob odborně způsobilých (dříve bezpečnostní technik), kde zejména v případech dodavatelského způsobu zajištění této činnosti stále existují příklady zjevné nedostatečné odbornosti těchto osob. I na základě působení svazových inspektorů BOZP tyto případy mají však klesající tendenci. Rovněž v dalších případech, kde působí svazová inspekce, je pozorovatelný klesající trend ve výskytu závad, což konstatovala i zpráva ČMKOS pro Radu vlády BOZP.

Za poslední roky již nebyl zaznamenán žádný případ, kdy by zaměstnavatel bránil činnosti svazových inspektorů BOZP. V minulosti se takové případy vyskytovaly, ale inspektoři si dokázali získat potřebný respekt. Řadě zaměstnavatelů je dnes již zřejmé, že v této kontrolní činnosti mají zajištěn nezávislý audit stavu BOZP na svých pracovištích a to zadarmo, což jim pomáhá například při akreditačních řízeních apod.

Vedle standardní činnosti inspektorů BOZP vyplývající ze smlouvy s Ministerstvem práce a sociálních věcí a Státním úřadem inspekce práce (SÚIP) byla poskytována pomoc členům odborových organizací při řešení problémů s pojišťovnami (Kooprativa, Česká pojišťovna) v souvislosti s odškodňováním pracovních úrazů a nemocí z povolání. Na žádost odborových organizací je poskytována také informační a metodická pomoc některým zaměstnavatelům. SIBP jsou osobně nápomoci i při kolektivním vyjednávání nebo při samotné tvorbě nebo připomínkování kolektivních smluv v kapitole BOZP.

5. Rozvoj odborového svazu, vzdělávání

Zásadním tématem pro odborové organizace i odborový svaz je získávání nových členů odborů, proto je logické, že této problematice se věnovala většina seminářů odborového vzdělávání, často i s podporou zkušených zahraničních lektorů z Evropské federace odborových svazů veřejných služeb (EPSU).

Na osmi místech v regionech se konaly semináře, které byly součástí projektu Odbory, intenzifikace práce a mezinárodní standardy práce.

S velkým zájmem a velmi kladnými ohlasy se setkaly dva semináře věnované problematice hospodaření odborových organizací a účetnictví (Hospodaření odborových organizací v roce 2019 – příprava na účetní závěrku a podání daňového přiznání), jejichž lektorkou byla Ing. Milada Míkulenková. Semináře se konaly 7. 11. 2019 v Praze a 28. 11. 2019 v Olomouci.

Na žádost zástupců zaměstnanců v dozorčích radách nemocnic byl 13. 11. 2019 v Praze uspořádán seminář „Práva a povinnosti zástupců zaměstnanců jako členů dozorčích rad“, jehož lektorem byl JUDr. Dominik Brůha, Ph.D.

Velmi vyhledávané semináře JUDr. Dominika Brůhy, Ph.D., věnované pracovnímu právu se měly uskutečnit na jaře roku 2020, ale musely být kvůli koronaviru zrušeny. Jsou přesunuty na náhradní termíny.

Vzdělávání pokračovalo i v době pandemie, a to on-line formou. 11 členů odborového svazu se například v červnu 2020 zúčastnilo mezinárodního webináře s názvem Budování odborové síly v krizi, zástupci OS se v dubnu 2021 zúčastnili mezinárodního semináře věnovaného situaci v nemocničním sektoru v souvislosti s epidemií COVID-19, čtyři zástupci OS se na jaře 2021 zúčastnili mezinárodního on-line workshopu věnovaného strategii nábory nových členů odborů, místopředsedkyně OS Jana Hnyková a předsedkyně odborové organizace FN

Ostrava Zuzana Sargová se zúčastnila šestidenního on-line vzdělávání organizovaného Evropskou federací odborových svazů veřejných služeb (EPSU).

6. Služby členům a benefity

Velmi důležitým benefitem členů odborového svazu je Zajišťovací fond. Detailní informace o jeho fungování i pravidelné informace o výši vyplacených darů najdete na svazovém webu: <https://www.zdravotnickeodbory.cz/pro-cleny-a-odborove-organizace-formulare/zajistovaci-fond/>

Pokračovaly oblíbené výhody nasmlouvané odborovým svazem s T-Mobile a ČPP.

Pokračoval také slevový portál Českomoravské konfederace odborových svazů Odbory Plus.

Odborový svaz zajišťuje svým členům informační servis, a to v Bulletinu, který vychází jako měsíčník v elektronické podobě a je zasílán nejen odborovým organizacím, ale i jednotlivým členům OS, pokud má odborový svaz k dispozici jejich e-mailovou adresu.

Aktuální informace jsou odborovým organizacím i členům zasílány elektronicky, najdete je na svazovém webu i na svazovém facebooku.

K rychlé komunikaci se členy a odborovými organizacemi je využívám program členské evidence TREWIS, který je k dispozici také odborovým organizacím, aby i jim zjednodušil vedení členské evidence.

7. Mezinárodní činnost

Odborový svaz rozvíjel svoje mezinárodní aktivity, které jsou nenahraditelným zdrojem informací a zkušeností. Pokračovala těsná spolupráce s kolegy ze Slovenského odborového svazu zdravotnictví a sociálních služeb.

Odborový svaz zdravotnictví a sociální péče ČR prosazuje zájmy svých členů zapojením do evropských a mezinárodních struktur. Je členem Evropské federace odborových svazů veřejných služeb (EPSU) a Mezinárodní odborové federace odborových svazů veřejných služeb (PSI).

Účastní se evropského i mezinárodního sociálního dialogu na obecná i konkrétní témata, týkající se pracovních podmínek a bezpečnosti zaměstnanců, odborových práv, podmínek pro poskytování zdravotní a sociální péče.

Spolupracuje s partnerskými svazy na mezinárodní úrovni, organizuje a spoluorganizuje konference, semináře a návštěvy.

Spolupracuje s odborovými svazy veřejných služeb v České republice, které se sdružují v EPSU, společně s nimi spolupracuje s odborovými svazy volebního obvodu EPSU pro střední Evropu a západní Balkán.

V EPSU jsou za Českou republiku sdruženy OS zdravotnictví a sociální péče, Českomoravský OS civilních zaměstnanců armády, OS ECHO, OS hasičů, OS pracovníků dřevozpracujících odvětví, lesního a vodního hospodářství v ČR, OS pracovníků kulturních zařízení, OS pracovníků

kultury a ochrany přírody, OS státních orgánů a organizací, OS UNIOS, mimo strukturu ČMKOS je v EPSU SOS Energie.

Vedoucí právního a sociálního oddělení OS a specialistka pro kolektivní vyjednávání a sociální dialog Ivana Břeňková zastupuje odbory veřejných služeb ČR ve výkonném výboru EPSU, ve stálém výboru sociálního dialogu zdravotnictví a sociální služeb (EPSU – HSS) a je členkou výboru pro rovné příležitosti žen a mužů (EPSU – WEC).

Ivana Břeňková zastupuje odborové svazy veřejných služeb regionu střední Evropa a západní Balkán ve Výboru žen (PSI – WOC), je zástupcem ve výkonném výboru za region střední Evropa a západní Balkán (EC PSI).

Svazová právnička Mgr. et Ing. Štěpánka Řandová je zástupkyní ve stálém výboru sociálního dialogu zdravotnictví a sociálních služeb (EPSU – HSS), účastní se práce v pracovních skupinách (EPSU – WG) k tématům bezpečnosti práce, pracovních podmínek, nábory a udržení zaměstnanců ve zdravotnictví a migrace zdravotnických pracovníků.

Odborový svaz se zapojil do práce EPSU ke Směrnici o pracovní době a aktivně pracuje na tom, aby se dodržovaly limity pracovní doby, přestávky v práci a zaměstnanci nebyli přetěžováni. Ochrana zdraví a bezpečnost je jedním z hlavních témat evropských odborů.

Prostřednictvím Českomoravské konfederace odborových svazů (ČMKOS) je Odborový svaz zdravotnictví a sociální péče ČR členem Mezinárodní odborové konfederace (MEOK) a Evropské odborové konfederace (EOK, ETUC).

OS je aktivně zapojen do všech forem evropského odborového dění, protože jedině tak může ovlivnit předpisy, které se poté vztahují i na ČR.

Zároveň může od zahraničních kolegů získat velmi cenné zkušenosti při řešení problémů, protože ty jsou v evropských zemích velmi podobné (například horší platy a mzdy žen atd.). Proto společná vystoupení evropských odborářů mají velký význam. Tyto společné akce byly zaměřené hlavně proti snaze privatizovat veřejné služby, proti politice úspor na úkor zaměstnanců, proti přetěžování zaměstnanců, proti propouštění a nezaměstnanosti.

Po vypuknutí epidemie se na úrovni evropských i celosvětových odborů velmi intenzivně jednalo formou on-line, hlavními tématy byla ochrana zdraví zaměstnanců zdravotnictví a sociálních služeb, dostatek a kvalita osobních ochranných pracovních prostředků, zajištění očkování pro tyto zaměstnance, nedostatek personálu a přetěžování personálu při epidemii atd.

Pokračuje tradiční dobrá spolupráce s partnerským Slovenským odborovým svazem zdravotnictví a sociálních služeb. Každoročně se setkávají výkonná rada a výkonný výbor obou svazů, setkání se účastní i členové dozorčích rad. Společně se čeští a slovenští odboráři setkávají také na odborných konferencích a družstvo slovenského odborového svazu se pravidelně a velmi úspěšně účastní sportovních her. Z důvodu epidemie COVID-19 ale muselo být setkání v roce 2020 i v roce 2021 zrušeno.

Odborový svaz spolupracuje také s dalšími partnerskými svazy v sousedních i vzdálenějších zemích, organizuje a spoluorganizuje konference, semináře a návštěvy.

Například sekce zdravotnických záchranných služeb již po několik let spolupracuje s kolegy z Velké Británie.

Shrnutí

V období po VIII. sjezdu OSZSP ČR odborový svaz, jeho funkcionáři i zaměstnanci plnili úkoly, které jim tento sjezd uložil. Často při tom šlo o opakovaná, zdlouhavá a vysilující jednání, protože naráželi na dlouhodobé a stále se prohlubující problémy zdravotnictví a sociálních služeb spočívající v nedostatku peněz a zaměstnanců v těchto rezortech.

Přesto, že bylo za této situace velmi těžké cokoli prosadit, dosáhl OS velkých zcela konkrétních úspěchů v oblasti odměňování i v oblasti financování obou rezortů, které je zásadní jak pro odměňování, tak i kvůli řešení personální krize.

Smutné je, že ani po několikaletém vytrvalém tlaku na uzavření kolektivní smlouvy vyššího stupně se to nepodařilo, a to kvůli vyhýbavým postojům zaměstnavatelů a jejich odporu k uzavření této smlouvy.

Epidemie COVID-19 nejbrutálněji zasáhla právě zaměstnance zdravotnictví a sociálních služeb. Onemocnění COVID-19 v České republice zabilo 21 pečovatелů ze sociálních služeb a 88 zdravotníků.

Epidemie COVID-19 má v České republice velmi tragickou bilanci, jednu z nejhorších na světě. A mohlo být ještě daleko hůř, nebýt mimořádně obětavého personálu a nemocnic v regionech, jejichž existenci se odborům a místním obyvatelům podařilo zachránit proti silným tlakům různých likvidátorů a privatizátorů.

Epidemie byla krutou prověrkou všech a zaměstnanci i odborový svaz v ní obstáli se ctí.

Zaměstnanci neopustili ani v nejtěžších chvílích své pacienty a klienty.

Odborový svaz neopustil své členy a další zaměstnance.

Epidemie zdůraznila závažnost dlouhodobého požadavku OS na zlepšení pracovních podmínek zaměstnanců zdravotnictví, což znamená především jejich dostatečný počet.

Mimořádnou pozornost je potřeba věnovat také sociálním službám. Další zlepšení ohodnocení zaměstnanců je základní podmínkou pro jejich udržení.

Je třeba napravit personální a finanční škody napáchané v minulých letech na hygienické službě jako zásadním a nenahraditelným orgánem ochrany veřejného zdraví.

Je třeba mít na paměti, že zdravotní péči poskytují lidé a ty je nutné za jejich práci adekvátně ocenit.

Je třeba rozvíjet a chránit zdravotnictví a sociální služby jako veřejné služby, bránit jejich širokou dostupnost a nedopustit jejich komercializaci a privatizaci. Nemoc COVID-19 toto jednoznačně potvrdila.